

MÝTY O RAKOVINĚ PRSU

Počet žen, které onemocní rakovinou prsu, každoročně narůstá. Známý fakt ženy děsí a dává vzniknout různým mýtům o této nemoci. MAMMACENTRUM Olomouc uvádí 15 nejčastěji se vyskytujících **mýtů o rakovině prsu**.

Mýtus č. 1: Nošení kosticových podprsenek zvyšuje riziko nemoci.

Podle některých pseudovědců stlačují kostice lymfatický systém prsní žlázy, čímž dochází k hromadění toxinů v tkáni a následně k rakovinnému bujení. Lékaři to ale odmítají. Na vznik rakoviny nemá žádný vliv ani těsné oblečení a ani to, zda nosíte podprsenku denně nebo vůbec.

Mýtus č. 2: Používání deodorantů a antiperspirantů v podpaží způsobuje rakovinu prsu.

Tento mýtus vznikl pravděpodobně na základě jedné malé britské studie, kdy vědci našli ve vzorku dvaceti rakovinných tkání stopy parabenu, což je konzervační látka používaná v kosmetice - a také v deodorantech. Podle oné studie měl paraben napodobit aktivity ženského hormonu estrogenu, který může urychlit bujení rakovinných buněk. Žádná z dalších studií však tyto závěry nepotvrdila. Výzkumy navíc zjistily, že malé množství parabenů, které se do těla uvolňuje při používání antiperspirantů, je v těle za účasti enzymů a podkožních tukových buněk poměrně rychle odbouráváno.

Mýtus č. 3: Jen ženám, v jejichž rodině se rakovina prsu objevila, hrozí toto onemocnění.

Asi 70 procent žen s rakovinou prsu nemá v rodinné anamnéze žádné podobné případy. Platí sice, že pokud se v nejbližší příbuzenské linii (matka, babička, sestra) rakovina prsu vyskytla, je rizikovost přibližně dvakrát vyšší, ale ani rodina s tradicí železného zdraví nezaručí, že rakovinu prsu nedostanete. Stejně tak neplatí, že ženy, které mají rakovinu prsu v rodině, onemocní.

Mýtus č. 4: Čím menší prsa, tím menší riziko zhoubného nádoru.

Neexistuje žádné spojení mezi velikostí prsů a výskytem rakoviny. Velká prsa mohou být složitější pro samovyšetření i pro př. ultrazvuková vyšetření, proto se může zdát, že jim lékaři věnují větší pozornost. Ženy s malými prsy by v žádném případě neměly spoléhat na to, že mají menší pravděpodobnost vzniku rakoviny prsu.

Mýtus č. 5: Pravidelný screening vystavuje prsa radiaci, tudíž paradoxně pomáhá vzniku rakoviny.

Mamografické vyšetření skutečně funguje na bázi radiace, ale dávka, kterou žena při vyšetření obdrží, je minimální (0,1 mSv). Tuto dávku záření dostanete za 7-10 dní z přírodních zdrojů, nelze zapomínat, že celý náš svět a naše Země jsou přirozeně radioaktivní. Ostatně i při delším letu letadlem obdrží tělo mnohem větší dávku radiace než při mamografii a dokáže si s ní také poradit. Výhody včasného zachycení nádoru bohatě vyvažují minimální dávku záření. Mamograf odhalí i maličkaté nádory, které ještě nejsou hmatatelné.

Mýtus č. 6: Časté létání způsobuje rakovinu, protože jsme během něj vystaveny radiaci.

Klidně létejte. Nikdy nebylo zjištěno, že by častější létání zvyšovalo riziko onemocnění rakovinou prsu.

Mýtus č. 7: Cysty v prsou jsou předstupněm rakoviny.

Nejsou, a nemají se ani operovat. Velké cysty, které způsobují ženě bolesti, se mohou punktovat, tzn., že jejich obsah se odsaje tenkou jehlou. Mnohočetné větší cysty prsů je třeba kontrolovat. V cystě může někdy vyrůst z výstelky její stěny útvar, tzv. papilom. Ten se může výjimečně změnit v nádor zhoubný. Přestože je pravděpodobnost výskytu tohoto jevu minimální, existuje, a odborník ho umí diagnostikovat. Opravdu však nelze říci, že by cysta byla předstupněm rakoviny.

Mýtus č. 8: Úraz nebo náraz do prsu může způsobit rakovinu prsu.

Úraz nebo náraz do prsu nikdy není původcem rakoviny prsu. Často se však stane, že si žena náhodně po nějakém úrazu všimne, že má v prsu bulku a přisuzuje to úrazu nebo poranění při kojení a podobně.

Mýtus č. 9: Rakovině prsu se dá předejít zdravým způsobem života. Pokud tedy žena rakovinu dostane, může si za ni sama.

Není to pravda. Ačkoli existují ovlivnitelné rizikové faktory, jako například obezita, neumí lékaři stále ještě odpovědět na otázku, proč se u některých žen rakovina prsu vyvine a u jiných ne. Řadu rizikových faktorů, jako je věk, genetická predispozice, hustota prsní tkáně či počet menstruačních cyklů, ovlivnit nejde. Proti rakovině prsu zatím není ani známá žádná účinná prevence. Zdravý životní styl, vyvážená strava, dostatek pohybu a minimum alkoholu a nikotinu sice vzniku rakoviny prsu nezabrání, jsou však předpokladem celkově zdravějšího, a tudíž na nemoc lépe připraveného organismu.

Mýtus č. 10: V Americe umí rakovině předejít speciálními léky, ale ty jsou pro české zdravotnictví příliš drahé.

To je naprostý nesmysl. Nikde na světě nejsou k dispozici preventivní léky proti rakovině prsu.

Mýtus č. 11: Je mi 25 let. Jsem na rakovinu prsu příliš mladá.

Každý rok onemocní rakovinou prsu desítky žen do třiceti let. Přestože se jedná jen asi o procento nově diagnostikovaných nádorů prsu, nízký věk Vás před touto nemocí nechrání.

Mýtus č. 12: Mamografii nepotřebuji, lze ji nahradit ultrazvukovým vyšetřením.

Na mamografickém snímku je jedinečné to, že můžeme zobrazit už přednádorové stavy a tzv. in situ karcinomy, což jsou nádory, které jsou ve svém vývoji na samém začátku a nezakládají v těle metastázy. Tyto prekursorů nádorů se prezentují malými usazeninami vápníku v prsní žláze, které nelze vidět na ultrazvuku. Pokud jde o senzitivitu neboli citlivost mamografie pro záchyt rakoviny prsu je to až 98 % v tukovém typu prsu a u žen s výrazně hutným (tzv. denzním) typem prsu – to je prs, kde je hodně žlázy a vaziva, se opravdu senzitivita mamografie snižuje až na 50 %. Tento problém s nižší senzitivitou mamografie má asi 8 % žen, které mají hutnější (denzní) typ prsů. U těchto žen doplňujeme screeningové mamografické vyšetření vždy ultrazvukem, takže provádíme obě metody, samotný ultrazvuk by k lepší diagnostice nevedl ani u těchto žen s denzními prsy.

Mýtus č. 13: Termografie je bezpečná metoda nahrazující mamografické vyšetření.

Termografie je metoda fungující na zrychleném metabolismu, který probíhá nejen ve zhoubných buňkách, ale také v buňkách postižených zánětem nebo jinou nemocí se zrychlením metabolismu. Vyšetření je ovlivněno činností mnoha žláz s vnitřní sekrecí, jako je štítná žláza, příštítná tělíska a také nadledviny, je ovlivněno pohlavními hormony, hormonální situací v organismu, tělesnou aktivitou jedince, u žen fází menstruačního cyklu, stavem kůže a tělesnou teplotou. Pro tyto zkreslující okolnosti se jedná o metodu, která je nevhodná k detekci časných stádií rakoviny prsu. Vyšetření je opravdu naprosto bezpečné, ale pro prevenci i pro diagnostiku nádorů prsu naprosto nepoužitelné.

Mýtus č. 14 : Mamografii lze nahradit vyšetřením na elektroimpedančním mamografu, tzv. MEIK přístroji.

Přístroj MEIK není schopen zjistit zhoubný nádor v počátečním stádiu, není určen pro prevenci rakoviny prsu a mamografii a ultrazvuk v žádném případě nenahradí. Na základě osobní zkušenosti s přístrojem MEIK víme, že ani relativně velký nádor MEIK nemusí odhalit a naopak za nádorové změny považuje někdy rozšíření žlázy, které je způsobené hormonálními vlivy.

Mýtus č. 15: Při mamografickém vyšetření je nutné vyžádat si krční límec na ochranu štítné žlázy před zářením.

U mamografie nehrozí žádná radiační zátěž štítné žlázy, takže se ochranné krční límce u mamografie nepoužívají. Ve většině mamografických center by ale měly být k dispozici ochranné zástěrky proti ozáření vaječnicků. Při snímkování zubů je to něco jiného, tam je krční límec na ochranu štítné žlázy vhodný.